

METODIČKI PRISTUP FILMU DRUGE ZORANA TADIĆA

Da bismo učenike doveli do uspješnijih, rasterećenijih i zanimljivijih oblika, načina i metoda rada te do postizanja predviđenih nastavnih zadaća, neizbježna je unutarinja i međupredmetna korelacija. Korelacijsko-integracijski nastavni sustav nezaobilazan je u uspješnu nastavnom radu, a u okviru predmeta hrvatski jezik njegova je primjena vrlo raznolika. Ovisno o gradivu koje se proučava, najčešće je povezivanje s predmetima iz jezično-umjetničkog područja kao i povezivanje srodnih područja u okviru sama predmeta (osobito književnosti i jezičnog izražavanja s medijskom kulturom). Ovo je tek jedan primjer takve korelacije...

NASTAVNI SUSTAVI (mogući): interpretativno-analički; korelacijsko-integracijski; problemsko-stvaralački

TIP NASTAVNOG SATA: interpretacija dokumentarnog filma

OBLICI RADA: čelni/frontalni, pojedinačni, u paru, u skupini

NASTAVNE METODE (najzastupljenije metode u nastavi filma)

- metoda pokazivanja/demonstracije
- dijaloška metoda
- metoda čitanja
- metoda pisanja
- metoda usmenog izlaganja
- metoda crtanja
- metoda praktičnoga samostalnog rada
- metoda recepcije
- metoda promatranja
- metoda rada na tekstu i druge

ZADAĆE NASTAVNE JEDINICE

a) OBRAZOVNE

- dokumentarni film i njegove osobitosti
- strukturalni elementi filma: vrste i funkcija kadrova, vrste i značenje planova i rakursa (kutova snimanja) u filmu, sekvence, montaža
- tema, ideja filma

- mjesto i vrijeme radnje
- karakterizacija likova u dokumentarnom filmu (socijalna, psihološka, etička, fizička)
- zvukovi u kadru i izvan njega (off): dočaravanje autentičnosti
- uloga rasvjete u filmu
- tehnika snimanja (crno-bijeli film)
- stvaralačka primjena crno-bijele fotografije
- dekor
- ritam

b) FUNKCIONALNE

- razvijanje senzibilnosti za prihvaćanje dokumentarnoga filma
- razvijanje sposobnosti zapažanja, imenovanja i prosuđivanja osobitosti filmskoga djela
- razvijanje sposobnosti izražavanja osobnih prosudbi i doživljaja
- razvijanje sposobnosti za samostalnu analizu filmskoga djela
- razvijanje sposobnosti mišljenja, zaključivanja, prosuđivanja, maštanja, pristupa temi u suodnosu s drugim nastavnim područjima unutar hrvatskoga jezika (unutarnja korelacija) te s ostalim predmetima (međupredmetna korelacija)

c) ODGOJNE

- njegovanje i razvijanje suosjećanja sa svim ljudima, osobito onima koji pate, koji su nemoćni, osamljeni, stari, bolesni ili na bilo koji način oštećeni
- otkrivanje smisla življenja u samoći
- obogaćivanje učenikova emocionalnog i intelektualnog života; izgrađivanje estetskog ukusa
- poticanje učenika na razmišljanje o pravim životnim vrijednostima
- vrednovanje ljudskih postupaka
- razmišljanje o moralnim načelima (briga roditelja za djecu i djece za stare i nemoćne roditelje)
- njegovanje odgovornosti prema samu sebi i drugima
- odgajanje za pravilno prihvaćanje životnih vrijednosti
- poticanje učeničke kreativnosti i inovativnosti
- odgajanje za razumijevanje među ljudima
- razvijanje interesa za gledanje i prosuđivanje umjetničkih djela

- spoznavanje i razumijevanje različitosti
- razvijanje empatije
- razvijanje požrtvornosti, nesebičnosti; pojam altruizma

d) KOMUNIKACIJSKE

- komunikacija s filmskim djelom; iznošenje osobnih misli
- primanje poruka filma
- aktualiziranje teme filma
- uspoređivanje sa srodnim umjetnostima

NASTAVNA SREDSTVA I POMAGALA

- film i video
- školska ploča i kreda
- grafoskop i prozirnica
- plakat (s temom starosti u kontrastu s mladosti)
- čitanka
- učenički radovi
- nastavni listići
- fotografije
- anketni listići
- zemljovid
- stručna literatura

USTROJ NASTAVNOG SATA

I. UVOD

II. GLEDANJE FILMA

III. INTERPRETACIJA FILMA

IV. USMJERENO GLEDANJE FILMA

RAZRAĐENO

1. DOŽIVLJAJNO-SPOZNAJNA MOTIVACIJA

a) asocijativni niz vezan uz suprotstavljene riječi starost i mladost — rad u skupinama (objava misli i korekcija)

b) plakat (tema starosti i mladosti prikazana u kontrastu — fotografije iz obiteljskih albuma)

c) opis povećane fotografije starice iz filma Druge te razgovor o odnosu prema starijim osobama u susjedstvu, obitelji, školi — povezati s bantom (aktualizacija teme)

2. NAJAVA FILMA I LOKALIZACIJA (podaci o autoru i njegovom umjetničkom radu; čitanje zanimljivih dijelova intervjua s redateljem Tadićem o atmosferi na snimanju filma Druge, koji je za vrijeme prošlogodišnje Medijske škole u Trakošćanu napravila novinarska grupa OŠVidovec)

3. UPUTE ZA USMJERENO GLEDANJE FILMA I RAD KOJI SLIJEDI (pripremni radovi i podjela listića; obratiti pozornost na vrste planova, rakursa, kadrova, tonsku stranu filma, ulogu svjetla i sjene, dekor, tehniku snimanja filma; rad u skupinama: bilježiti zvukove u interijeru, eksterijeru te predmete koji se vide u prostoriji)

4. PROJEKCIJA FILMA

5. INTELEKTUALNO-EMOCIONALNA STANKA

6. OBJAVA DOŽIVLJAJA I NJIHOVA KOREKCIJA (anketni listići o dojmovima, raspoloženju, simboli naslova, najzanimljivijem kadru; skupine imenuju zvukove koje su zapisali tijekom gledanja filma te objašnjavaju značenje svakog imenovanog predmeta)

7. ISTRAŽIVANJE (nastavni listići — rad u paru)

— određivanje filmskoga roda i vrste filma s obzirom na tematiku

— određivanje teme, mjesta i vremena radnje

— određivanje tehnike snimanja

— analiza likova i njihovih odnosa: etičko-psihološka, fizička i socijalna karakterizacija

— dekor unutarnjega prostora

— uloga svjetla i sjene u dočaravanju atmosfere unutarnjega prostora

— kompozicija i sadržaj filma po sekvencama

— otkrivanje osnovne poruke filma i simboličnosti naslova

— aktualnost filma Druge

— strukturalni elementi filma:

— vrste kadrova i njihova uloga (dugi, kratki, plošni, dubinski, statičan, dinamičan, objektivan, subjektivan, autorski kadar)

— vrste planova i njihova uloga u filmskom izrazu (krupni plan, total, polutotal, srednji, detalj, blizi plan, polublizi, američki)

— vrste rakursa te njihova izražajnost (donji, gornji, normalna vizura)

— tonska strana filma te njezina uloga: tišina, glazba, govor, šumovi u kadru i izvan njega (off) — autentičnost prizora

8. OBJAVA REZULTATA I NJIHOVA KOREKCIJA

9. PONOVRNO, USMJERENO GLEDANJE FILMA I KORELACIJSKI PRISTUP PJESMI DRAGUTINA TADIJANOVIĆA DUGO U NOĆ, U ZIMSKU BIJELU NOĆ:

— majčina osamljenost, tuga i patnja (dodirne točke u sudbinama Tadijanovićeve majke i Tadićeve glavne junakinje filma); otkrivanje poruka (rad u skupinama)

10. ZADAVANJE ZADATAKA ZA SAMOSTALNI RAD

— obavijesni prikaz filma Druge

MEĐUPREDMETNA KORELACIJA

ZEMLJOPIS

POVIJEST

GLAZBENA UMJETNOST

KAZALIŠNA UMJETNOST

LIKOVNA UMJETNOST

ARHITEKTURA

DRAMSKI ODGOJ

FOTOGRAFIJA

PLESNA UMJETNOST

UNUTARNJA KORELACIJA

KNJIŽEVNOST

D. Tadijanović, Dugo u noć, u zimsku bijelu noć (osamljenost i tuga Tadijanovićeve majke i Tadićeve junakinje filma)

M. Balota, Moja mati (položaj žene u obitelji i u današnjem društvu, tragična staračka osamljenost)

V. Vlasisavljević, Balada o Tounjčici (povezanost ljudi i prirode, opis kraja)

JEZIČNO IZRAŽAVANJE

stvaralačko prepričavanje (skupni rad): a) unos novoga lika; b) promjena završetka priprema i pisanje školske zadaće: 1. Moja priča o starici iz Tadićeve filma Druge (opis interijera); 2. Svatko nosi svoje breme; 3. Obavijesni prikaz filma; 4. Povezanost ljudi i prirode; 5. Mojoj majci

SCENSKE IMPROVIZACIJE

STRIP